

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Osrednje zveze gostilničarskih zadrug na Slovenskem“.

List izhaja 20. vsakega meseca.

Za člane v „Zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

Cena inseratom: 1/48 strani D 5.— vključno davek.

Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnom se uredništvo zaključ.

Štev. 11.

V Ljubljani, 20. novembra 1924.

Leto XI.

Razmotrivanja k novodobnim določbam v gostilničarski obrti.

Po določbah pravilnika k taksnemu zakonu imajo izvrševalci gostilničarske obrti, ki so v dobi, ko je postal ta zakon oziroma pravilnik veljaven, započeli z obrati, pridobiti osebno (profesionalno) pravo.

Ob podelitvah tega prava pa se nič ne omenja, ali se podeli to pravo v svrhu pridobitve lastne pravice ali v svrhu posloводства za gostilniško obrt. Imamo namreč mnogo slučajev, da so koncesije že na hišah ter so jih lastniki hiš izvrševali kot zakupniki po dosedanjih predpisih obrtnega reda. Ako tedaj tak zakupnik zaprosi za osebno pravo po členu 15, 16 in 17 pravilnika, je po našem mnenju treba v dovoljenju označiti ali se mu podeli pravo kot poslovodja ali kot samostalni koncesijonar.

Znano nam je mnogo slučajev, ko se izvršuje že dalj časa koncesija vdove ali nedoletnih, katera je bila zakonitim potom tja prenešana in zakupniku tudi ni bila nobenkrat odpovedana. Torej ta pravica tedaj na hiši dejansko obstoji in se ondi izvršuje recimo na ime revne vdove, katere edini življenski pripomoček je.

Ta koncesija bi se mogla proglasiti ugaslim, ako bi pristojna oblast podelila novo koncesijo po členu 9 taksnega pravilnika, ker sicer sta naenkrat dve koncesiji v hiši, kar pa menda ni sprejemljivo. Za ugasnitev koncesije, ki je bila prva na hiši, pa tudi ni nobene pravne podlage, ker se neprestano izvršuje in se radi tega ugasnitev ne more in ne sme proglasiti.

Dejstvo, da odpove dosedanji zakupnik izvrševanje na hiši obstoječe koncesije zato, da bi se mu podelila lastna koncesija recte osebna pravica, absolutno ne ustanavlja upravičenosti, da bi se smelo vsled tega kar dve koncesiji naloziti na eno hišno številko.

Ker bi se zgodila torej vsled neupoštevanja takega položaja flagrantna nezakonitost in kršenje obrtnega reda kakor tudi predpika pravilnika o taksnem zakonu, ako bi se razmerje, kakršno sedaj v mnogih slučajih v Ljubljani in tudi drugod obstaja ne uvaževalo, je prosila organizacija oblasti, da take prosilce, ki imajo že koncesije vdov, sirot in nedoletnih na hiši ter jih izvršujejo še po prejšnjih predpisih kot zakupniki ali pa sedanjem kot poslovodje, zavrne. V nekem takem konkretnem slučaju je dobila dotična zadruga to le rešitev:

Finančna oblast nima s podelitvijo osebne, profesionalne pravice ničesar opraviti. Tozadevno poslovanje vrši izključno le obrtna oblast in Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani. Obratno pa posluje finančna oblast v slučajih, kadar gre za podelitev točilne pravice v smislu določil t. p. 62 srbsko-taksnega zakona.

Poslovodja, namestnik v obrtu, v starem pomenu besede, v tem zakonu sploh ni predviden, izvzemši slučaj mladotnikov pod skrbstvom oziroma pravnih oseb, ki morajo imeti poslovodje. K temu bi bilo pač pripomniti, da ni uvideti, kako naj bi prišel mladotnik do gostilniške in krčmarske koncesije, če ne potom nadaljevanja obrtovanja na podlagi koncesije roditeljev.

Pravilnik pravi tozadevno le v členu 8, al. 7, da si morajo koncesijonarji, ki ne »točijo osebno«, marveč po poslovodji, preskrbeti za izpremembo poslovodje dovolilo finančnega oblastva. Ker se ta pravilnik nanaša le na tako zvano »točilno« pravico, bi se dalo logično sklepati, da sta v nasprotju s sedanjo prakso, ki pozna le enega poslovodjo namestnika, enotno za cel obrat — obrt, — dopustna dva poslovodji, eden za »točenje« (finančna pravica), eden pa za ostali obrt (osebna) pravica. Pri tem nastane seveda vprašanje, kdo odobruje drugo imenovanega namestnika in po katerih določilih.

Osebna profesionalna pravica je popolnoma enaka, bodisi da gre za pravega koncesijonarja, bodisi da gre za poslovodjo mladotnika ali pravne osebe.

V kolikor prihaja v poštev vprašanje zavrnitve prošelj za podelitev osebne pravice prosilcem, ki imajo že koncesije vdov, sirot in nedoletnih na hiši ter jih izvršujejo po prejšnjih predpisih kot zakupniki, ali sedaj kot poslovodje, se opozarja zadrugo, da je to stvar Ministrstva trgovine in industrije, oddelka v Ljubljani, kamor bi se bilo zadrugi obrniti.

Glede slučaja V. M. je pa stvar takole:

Prvotno je navedeni izvrševal obrt na podlagi zakupljene koncesije vdove Č. Na njegovo prošnjo podelilo mu je Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani osebno pravico za izvrševanje gostilniškega in krčmarskega obrta. Ker je med tem tudi plačal takso

izza t. p. 61 srbskega taksnega zakona v znesku 3000 Din, pridobil si je vse pravice, ki se zahtevajo od strani političnega oblastva za izvrševanje gostilniškega in krčmarskega obrta, izven tako znane »točilne« pravice, katero si mora preskrbeti od finančne oblasti.

Res obstoja na ti hiši po starem koncesija vdove Č. Da li je M. to koncesijo navedenki odpovedal ali ne, ni oblasti znano. To vprašanje pa žal pri podelitvi osebne pravice ni igralo oziroma ni moglo igrati nobene vloge, tako, da sedaj faktično obstojata na M—ovi hiši res dve koncesiji, t. j. koncesija vdove Č. in M—ova, če se more njegovo osebno oziroma krajevno pravico sploh imenovati koncesijo.

In na vprašanje, kaj naj sedaj napravi vdova Č., obrtna oblast ne more drugega odgovoriti kakor to, da ima navedenka brezdvomno pravico izvrševati gostilniški in krčmarski obrt osebno, a le v takem poslopju, katero si je pridobilo krajevno pravico. Vzakupdaja kake koncesije ali izvrševanje koncesije po zakupniku ali namestniku je pa izključeno.

Končno naj pa vzame zadruga sploh na znanje, da je obrtna oblast I. instance celo zadevo predložila itak obenem Ministrstvu trgovine in industrije, od delku v Ljubljani.

V št. 9. strokovnega lista Gostilničarja z dne 20. sept. tl. čitamo odloke ministrstva trgovine in industrije v zadevi točenja pijač. Na koncu teh pojasnil pa je zaključek, da se o pravicah prodaje jedil sedaj nič ne ve. Sedaj nastane vprašanje, ali je pravica prodajanja živil že kar s tem pridobljena ako kdo dobi pravico točenja alkoholnih pijač? S tem bi bil n. pr. branjevec Noč v Sp. Šiški, ako si pridobi pravico točenja pijač ravno tak gospod kot oni, ki si bo pridobil točilne pravice v prvovrstni lokal Ljubljanskega dvora.

Imamo celo vrsto obratov, ki so poslovali na podlagi prejšnjih rednih koncesij kot zakupniki. Pridobili so si sedaj pravice točenja pijač in prejšnje v zakupu imajoče koncesije odpovedali in bacili od sebe, ter zavedli s tem prodajanje jedil in točenje brezalkoholnih pijač, prodajanje kave, čaja in drugih okrepčil na nivoju proste obrti.

Ako želi kedo se pečati z izkuhom, mora dobiti tozadevno dovoljenje obrtne oblasti, oni pa, ki sme točiti alkoholne pijače, pa naj bi ne potreboval nobene take pravice, menimo, da to ni pravilno. Ako fiskalni zakoni uvajajo zmede in nered v točilnih uzancah, vendar ni glede jedil nikoli nikjer nobenih omemb, smo tedaj mnenja, da se ostale tozadevne prejšnje »regelce« ne dotakne in da pravica k točenju pijač še ne daje pravice biti tudi prodajalec jedil, ter si mora tak točilec izposlovati pri obrtni oblasti tudi pravico lit. b ali even tuelno lit. f § 16 pri nas dosedaj še veljavnega obrtnega reda. Nato šele bo s potrebnimi pravicami legitimiran gostil-

ničar, sicer se pa more smatrati da obratuje s prodajo jedil brez obrtno oblastvenih dovoljenj, ker je za to usposobljenost v zakupu imajočo koncesijo odklonil, ali pa sploh take še imel ni.

Zdi se nam torej nujno potrebno prositi oblastva, naj to nepravilnost odpraviti skušajo ter sporazumno z ministrstvom trgovine in industrije vstavijo, da si mora oni, ki dobi po novih predpisih točilne pravice, če hoče biti popolen gostilničar ali kavarnar, pridobiti tudi ostale pravice kakor jih nominira dosedanji obrtni red, ker ni v tem oziru obrtni zakon nič prevržen.

Pokazali smo že svoječasno, kake zle posledice in učinke bo imela — oziroma jih že ima! — raztegnitev predpisov o »kafani« in »mehani« na Slovenijo v gospodarskem ter v obrtnopravnem oziru in kak pravcati podganji rep — sit venia verbo — spornih juridičnih vprašanj je nastal. Lahko rečemo z mirno vestjo, da se nam pokaže povsod pravi circulus vitiosus, na katerokoli stran zadevo obrnemo. To je pač dokaz za okolnost, da ne gre raztegovati srbskih zakonov brez temeljite poprave in preudarne prilagoditve na naše razmere.

Brez dvoma torej ne more ostati pri teh novih predpisih, v kolikor prihaja materija sama, to so obrtno-pravna določila v bistvu v poštev. Remedura mora priti. Stvar kriči naravnost samo ob sebi po njej.

Postulat tako prizadetih obrtnikov samih kakor občinstva sploh, a tudi naših oblasti mora biti ta, da naj se zopet restituirajo glede gostilniškega in krčmarskega obrta vsi z novim taksnim zakonom razveljavljeni dosedanji obrtni predpisi z edino spremembo, da podeljuje gostilniške in krčmarske koncesije II. instance. To pa, ker je I. instance kolikor toliko izpostavljena vplivu kakor pritisku političnih strank, kar se o drugi instanci pač ne more trditi.

Kaj drugega je pa glede »taks«.

Če že ne morejo biti brez taks, če že hočejo imeti na vsak način take ogromne dohodke iz gostilniških in krčmarskih obrtov, naj ostanejo v veljavi magari tudi takse, toda v omiljeni obliki, v zneskih, katere morejo naši obrtniki zmagati. A plačevanje taks in meritorni materialni obrtni predpisi naj se popolnoma ločijo ter poslovanje glede prvih izroči v Sloveniji v to pristojni finančni oblasti, ne pa političnim oblastvom. Tem naj se pa puste njih dosedanjí posli.

Pozivamo naše obrtne korporacije, pozivamo društvo za gojitev treznosti in društvo Sveta vojska, nič manje pa tudi gosp. inspektorja ministrstva za narodno zdravje ter g. velikega župana in, last not least, naše narodne poslance, da posvečajo ti zadevi svojo pažnjo ter skušajo doseči razveljavljenje vseh meritornih, materijelnih predpisov novega taksnega zakona o »kafani« in »mehani«.

Restitutio in integrum ali nazaj k starim obrtno-pravnim predpisom glede gostiln, kavarn in krčem, dokler je še čas, to je naše geslo!

Važnost kletarskih knjig.

Mnogi gostilničarji, posebno oni v nevinorodnih krajih, ki so v kletarstvu slabo podkovani, pridejo večkrat v prav mučno zadrego s svojimi vini, ki se jim naenkrat predrugačijo, da kar čez noč spremenijo svojo barvo in okus, postanejo nečista itd., ali pa da se tako pokvarijo, da jih ne morejo več točiti. Pomagati si ne vedo ter poskusijo v popravo takih vin vse mogoče, kar jim kak šušmar natvezi, s čimer si blago navadno še bolj pokvari, da postane popolnoma neužitno in celo zdravju škodljivo, kar ima za posledico lahko še prav neljube sodnijske tožbe.

Vse to se dogaja iz površnosti in nevednosti dotičnega gostilničarja, pogosto pa tudi iz lastne domišljije v prepričanju, da sam vse najbolje vé.

Izobrazba v kletarstvu je za vsakega gostilničarja neobhodna reč. Ker se pa vsakdo ne more ali noče udeležiti kletarskih tečajev, naj si pa nabavi za samouk primerne strokovne knjige o umnemu kletarstvu. Velikih, obširnih knjig kot n. pr. ravnokar izišle kletarske knjige ravnatelja kmetijske šole na Grmu g. Skalickega, si navaden gostilničar ali mali vinski trgovec na deželi ne bo nabavil, ker mu je preobširna in po njegovem mnenju predraga (80 Din).

Pač pa bi si moral nabaviti vsakdo brez premisleka že septembra t. l. izišli »Kmetijski koledar« za leto 1925., ki ga je uredil g. M. Štiber ter ga izdala Kmetijska tiskarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Med drugimi za vsakega gospodarja in vsako gospodinjstvo važnimi pouki in navodili glede gospodinjstva, poljedelstva, živinoreje, ribarstva, elektrike, prve pomoči pri živalskih in človeških nezgodah i. dr., sta važna spisa o vinogradništvu in kletarstvu, v katerih navodilih najde vinogradnik, osobito pa gostilničar, v kratkih odlomkih vse, kar neobhodno potrebuje. Važni so zlasti spisi raznih vinskih bolezni in napak ter navodila in recepti o ozdravljenju in popravi teh, dalje o zboljšanju vin, o prekipenju, shranjevanju, polnjenju, prevažanju ob mrazu in vročini, o polnjenju steklenic, o pripravi in popravi skvarjene posode itd.

Končno je v koledarju dovolj prestora za razne zabeležke.

Komad stane malenkostno svoto 10 dinarjev, trdno, lepo vezan pa 15 dinarjev. Dobi se pri imenovani zadrugi in tudi v raznih knjigarnah.

Fr. Gombač.

(Na željo preskrbi te koledarje tudi naša Zveza.)

Zadružne objave.

I. občni zbor Gostilničarske Zadruga v Cerknici se je vršil dne 22. septembra 1924 v gostilniških prostorih g. J. Žumra ob 2. uri popoldne.

Ker ni došlo ob določenem času zadostno število članov, otvori načelnik pripravljalnega odbora g. Žumer po enournem čakanju ob 3. uri zborovanje. Navzočih je bilo 22 članov.

Predsednik g. Žumer pozdravi navzoče ter naznani, da je Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, z odlokom dne 12. maja 1924, št. 3044/24, na ustanovnem shodu dne 28. decembra 1923 sprejeta pravila potrdilo in je s tem Zadruga gostilničarskih obrti za sodni okraj Cerknica ustanovljena.

Izvoliti je danes zadružno načelstvo in se posvetovati o raznih funkcijah, ki jih bo Zadruga imela izvrševati.

Vpraša zborovalce, ali želijo, da se vršijo volitve ustmeno ali po listkih. Zbor sklene soglasno ustmene volitve.

Na predlog g. Domicelja se soglasno izvoli za načelnika g. Franc Homovc, za načelnikovega namestnika pa gosp. Andrej Zgonc.

V zadružni odbor pa se na predlog g. Žumra izvolijo sledeči gg.: Žumer Ivan, Cerknica; Mele Josip, Cerknica; Knap Anton, Cerknica; Fatur Ivan, Rakek; Remžgar Franc, Žirovnica; Sernel Jakob, Begunje; Mole Franc, Jezero; Gnezda Franc, Unec.

Izvolitev je bila z dvignjenjem rok soglasna.

Kot namestnike predlaga isti predlagatelj sledeče gg.:

Žnidaršič Alojzij, Hrušče; Švelj Franc, Kožlek; Bonač Anton, Begunje, in Baraga Fran, Dolenja vas.

Tudi ta izvolitev je bila z dvignjenjem rok soglasna.

Nato sta bila soglasno izvoljena še gg. Zagorjan A. iz Cerknice in Domicelj Maks z Rakeka kot pregledovalca računov.

Pri tej priliki se izvolita tudi v ocenjevalno komisijo po tar. post. 62 taksnega zakona za celi okraj gg.: Homovc Franc kot glavni delegat in Steržaj Josip z Rakeka, njega namestnik.

Obenem se tudi takoj sklene podati finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani zahtevek, da zastopaj gostilničarstvo v ocenjevalni komisiji gostilničar, ne pa trgovec, ker so gostilničarske razmere znane le tovarišu gostilničarju, nikakor pa ne trgovcu, kakor tudi obratno.

Nato poda Zvezin tajnik razna pojasnila in informacije o taksah, o točenju po branjevcih, o obrtnem redu, o vajeništvu itd. ter izreče pozdrave in zadovoljnost Osrednje organizacije na zavednost gostilničarstva cerkniškega okraja, da se je v svesti si dejstva, da je le z združenimi močmi mogoča izdatnejša obramba interesov gostilničarskega stanu, se strnilo v Zadrugo, z željo, da bi ta eksaktno izvrševala dolžnosti, ki so jej naložene.

Na predlog g. načelnika se nato tudi soglasno sklene pristop Zadruga k Zvezi za Slovenijo v Ljubljani.

Ker se nadalje ni nihče več oglasil k besedi, se zahvali g. načelnik za izkazano mu zaupanje, prosi odbornike krepkega sodelovanja ter pozivlja navzoče, naj tudi nenavzočim tovarišem sporočijo, da se v vseh neprilikah obračajo na Zadrugo, katera jim bo po vsej možnosti in zakonitih določilih stala ob strani; zahtevalo pa se bo tudi red in disciplino v Zadrugi, tako glede vajeništva, kakor tudi v vseh drugih organizacijskih prilikah in zaključi občni zbor ob 17. uri.

Gostilničarji in kuha žganja.

Gostilničarji in trgovci z alkoholnimi tekočinami (vinom, pivom, žganjem, špiritom, likerji itd.), ki so doma skuhali žganje iz snovi lastnega pridelka, bodisi za domačo potrebo, bodisi za prodajo, morajo po točki 121. člena 116. trošarinskega pravilnika pristojnemu oddelku finančne kontrole **prijaviti vsak proizvod žganja**. Kuhanja ni treba prijaviti.

Rok za to prijavo ni izrecno nikjer predpisan, iz vzrokov previdnosti pa svetujemo točilcem in prodajalcem alkoholnih tekočin, da vsaki proizvod žganja sproti dnevno prijavijo finančni kontroli in da ne čakajo, če traja kuhanje žganja več dni, da kuho končajo.

Na podstavi prejete prijave pošlje oddelek finančne kontrole svojega organa, da ta na licu mesta ugotovi, koliko žganja se je nakuhalo in kako je to žganje jako ali močno, ter da vpiše te podatke v »register o žganju, skuhanem iz sirovin lastnega pridelka«, ki ga vodijo gostilničarji-žganjekuharji poleg »registra o nabavljenih, potrošenih ali prodanih količinah žganja itd.«.

Žganje, skuhan iz snovi lastnega pridelka, morajo imeti točilci in prodajalci alkoholnih tekočin v prostorih, ki so povsem ločeni od onih, kjer imajo pijače, namenjene za prodajanje ali točenje. Če oni nimajo povsem ločenih prostorov, smejo hraniti doma skuhano žganje tudi v prostorih, kjer so ostale pijače, **toda v ločenih posodah in pod pečatom finančne kontrole**. Nezatrošarinjeno žganje se mora torej hraniti ali pod pečatom finančne kontrole ali pa v prostorih, ki so popolnoma ločeni od prostorov, kjer se hranijo druge alkoholne pijače.

Vsak iznos žganja lastnega pridelka iz prostorov, kjer je shranjeno, odnosno odvzem žganja iz zapečatenih posod, **se smatra za prodajo, zato je treba plačati na izneseno ali odvzeto količino žganja trošarino po 20 Din** za hektolitersko stopinjo alkohola (8 Din za liter 40 stopinjskega žganja). Pri tem je brez pomena, ali se je odvzelo žganje zaradi prodaje ali zato, da se bo doma porabilo.

Kdaj se mora plačati trošarina na izneseno ali odvzeto žganje, v točki 124. troš. prav. ni predpisano, vendar po splošnih določilih o državni trošarini ne more biti dvoma, **da se mora trošarina na to**

žganje plačati, še preden se iznese ali odvzame in da se mora v ta namen vsak iznos ali odvzem vsaj 6 ur prej prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole.

Če se iznese žganje v prostore, ki so ločeni od prostorov, kjer so druge pijače (n. pr. stanovanje) ali se neposredno prodaja, se vpiše tak iznos samo v »register o žganju, skuhanem iz sirovin lastnega pridelka«, če se pa iznese žganje v prostore za točenje ali prodajanje pijač ali če se vzame v teh prostorih izpod pečata finančne kontrole, se mora vpisati poleg tega še v »register o nabavljenih, potrošenih ali prodanih količinah žganja«.

Oni, ki so dobili dovoljenje za trošarine prosto žganje za domačo potrebo, morajo imeti to žganje shranjeno zopet v prostorih, ki so popolnoma ločeni od prostorov, kjer se hranijo pijače za točenje ali prodajanje, in prostorov, kjer se hrani ostalo žganje lastnega pridelka.

Točilci in prodajalci alkoholnih tekočin, ki imajo dovoljenje za trošarine prosto žganje za domačo potrebo, morajo imeti torej v gotovih primerih žganje kar v treh ločenih prostorih: v prvem žganje, ki je namenjeno za prodajo in že zatrošarinjeno, v drugem žganje, ki je skuhano doma iz snovi lastnega proizvoda in je še nezatrošarinjeno, v tretjem pa žganje, ki je skuhano doma iz snovi lastnega proizvoda in je puščeno za domačo potrebo trošarine prosto.

V primeru, da ni dovolj popolnoma ločenih prostorov na razpolago, se sme hraniti žganje, ki ni puščeno za domačo potrebo trošarine prosto, v prostorih, kjer so ostale pijače, če je pod uradnim pečatom, nikdar in pod nobenim pogojem se pa ne sme v takih prostorih hraniti žganje, ki ostane nezatrošarinjeno za domačo potrebo.

Kako naj bodo prostori, kjer se hrani žganje, med seboj ločeni, ni v členu 116. trošarinsega pravilnika posebej povedano, zato se mora ta okolnost soditi po splošnih določilih. Kot »ločeni prostori« se smatrajo torej prostori, ki niso med seboj niti z vratmi, niti okni ali drugimi odprtinami neposredno zvezani.

Kdor bi ne hranil za domačo potrebo določenega trošarin prostega žganja ločeno od drugega žganja, se kaznuje po točki 135 g) člena 116. s 500 dinarji, kdor bi pa ne prijavil proizvedenega žganja oddelku finančne kontrole, ali bi vložil napako napoved, ali hranil proizvedeno žganje v prostoru, kjer so pijače, namenjene za prodajo ali bi iznesel žganje, predno je plačal trošarino, se kaznuje radi tihotapljenja poleg plačila redne trošarine še s 100 dinarji za vsako hektolitersko stopinjo alkohola (40 dinarji za liter 40 stopinjskega žganja).

Dopisi.

Iz gostilničarskih krogov se nam poroča, da naj objavimo v našem listu vzrok, zakaj konzum piva tako pada?

Lansko leto meseca aprila so pivovarne poslale gostilničarjem okrožnico, iz katerega vzroka so cene piva povišale s pristavkom: »Prepričani bodite, da kakor hitro nam bodo razmere dopustile, pripravljeni bodemo radevolje zopet cene piva znižati«.

Ta dostavek pa danes ne odgovarja več obljubi pivovarn, kajti danes lahko dobijo vse pivovarne surovine po mnogo nižjih cenah kot lansko spomlad ali predlansko jesen, tudi delavcev več ne plačujejo tako visoko kot so jih za časa povišanja cen piva. Toda faktilčno cene piva pivovarne še vedno nočejo znižati. Vedno so bile cene piva v sorazmerju s cenami srednje vrste vina. Ako je stal pred vojno $\frac{1}{4}$ l vina 20 vinarjev, je stal en vrček piva tudi 20 vinarjev, danes pa stane $\frac{1}{4}$ l vina 11—12 kron ali en vrček piva pa 14—15 K.

Pivovarne morajo že same uvideti, kako močno konzum pada in bo še bolj padal, dokler ne bodo cene piva toliko znižali, da bo cena $\frac{1}{4}$ l vina jednaka $\frac{1}{2}$ l piva, seveda pivo v steklenicah je bilo vedno nekoliko dražje od piva v sodih in to naj tudi danes bo, a vendar predno plača danes jeden za steklenico piva 18—19 kron, ali za vrček 14—15 kron, raje pije pol litra vina.

Če pivovarne v najkrajšem času cen ne uredijo, bo ljudstvo sploh prenehalo pivo piti, ker je vsakemu ljubši pol litra vina kot pa pol litra piva za eno in isto ceno.

Svetujemo pivovarnam, ako hočejo, da konzum še bolj ne bo padel kot je, da naj čimprej uredijo cene tako, da bo stalo pol litra piva iz soda Din 3.—, steklenica piva pa Din 3.50, potem se bo občinstvo bolj zanimalo za pivo ko do zdaj. Ako pa to ne bodo pivovarne v tem smislu predrugačile, se bode pa uživanje piva počasi sploh prenehalo, in to tem gotoveje, ker se po časnikih že zopet naznanja, da bodo pivovarne še za 80 dinarjev pri hektolitru cene piva zvišale.

Cenjeno uredništvo »Gostilničarja«.

Prosim objavite v Vašem cenjenem listu sledečo dogodbo: Prosil sem za gostilniško koncesijo meseca junija leta 1922 pri okrajnem glavarstvu v Radovljici, katero je zahtevalo od mene dokaz sposobnosti, zdravniško spričevalo, domovinski list. Bil sem v kolodvorski restavraciji 11 let za plačilnega natakara ter sem imel v Ljubljani skozi 16 let večjo restavracijo v najemu, moja žena je že 20 let pri gostilniškem obratu zaposlena. Zahtevalo se je tudi spričevalo od Gostilniške Zadruga v Ljubljani in od podjetja, katerega sem vodil zadnje. Občinski svet je bil za podelitev kakor tudi Gostilniška Zadruga in orožniška postaja. Vsakokrat sem moral kaj novega okrajnemu glavarstvu prinesiti. Čakal sem do meseca decembra leta 1923, dobil sem, da mi ne dovoli glavarstvo, naredil sem priziv na Ministrstvo za trgovino in industrijo oddelek v Ljubljani, bil sem osebno pri g. referentu, kateri mi je ob-

ljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, koncem leta 1923 sem dobil odgovor na priziv, da se mi ne dovoli koncesija radi prebivalnih razlogov. Tako se postopa s poklicnim gostilničarjem, zato se meni nič čudno ne zdi, da je takoj dobil na Jesenicah Rok Lazan koncesijo. Jaz sem čakal 22 mesecev rešitve, ko sem prinesel vse, kar se je od mene zahtevalo, vsa spričevala od mene in moje žene. V tej hiši je bila že nad 20 let gostilna, prosil sem potem, naj se mi vsaj dovoli vstop čez ulico, tudi to mi je bilo odbito. Taki so torej izgledi pridobivanja koncesij oziroma obrtnih pravic za strokovno izučenega in od mladih dni edino v gostilničarski obrti delujočega državljan oziroma domačina Slovenca. Kadar pa pride kmet dalmatinec ali pa magari tudi kravja dekla na vrsto, takrat pa ni nikakih zadržkov in je povsod zadosti krajevne potrebe. Moram reči, da red in pravica pa taka!

Književnost.

Jos. Zupanc: *Konserviranje sadja in vsakovrstne povrtnine za domačo uporabo.* Ptuj, 1923, 94 str. — Cena po pošti 16 Din. Gospod vinarski ravnatelj Pukla v e c piše o knjigi takole:

Ravnokar je izšla pod gorenjim naslovom v četrti izdaji brošurica, ki ne bi smela manjkati v nobenem gospodinjstvu. V tej podaja priznani strokovnjak kratka in jedrnata navodila, kako preskrbeti na najenostavnejši način vsako hišo z različnimi povrtninami tudi za zimsko dobo, oziroma kako založiti jedilno shrambo za vsak čas z najraznovrstnejšimi izdelki in specialitetami iz vsakojakega sadja, kakor z raznim vkuhanim sadjem, sadnimi kompoti, želeji, marmeladami, siri, likerji i. t. d. Govoril sem pred nedavnim z neko gospodinjjo na deželi, ki ima cele kope konserv v zalogi in je pripovedovala, da je začela vkuhavati povrtnine in sadje po Zupančevih navodilih hitro, ko je izšla prva izdaja njegove brošure in preskusila do danes malodane že vse njegove recepte, ne da bi si ji kaka stvar ponesrečila. Med drugim sem imel priliko poskusiti pri kosilu tudi svežo svinjsko pečenko, ki je bila že nad leto dni v steklenici in vendar nad vse slastna in delikatna. Gospod Zupanc podaja namreč v svoji brošuri tudi navodilo o konzerviranju različnih mesnih jedil v času izobilja ali nizkih cen, ki se je naravnost sijajno obneslo. Bolje, kakor navedena ocena pridne gospodinje, pač nič ne more priporočati vrednosti in uporabnosti Zupančeve brošure. Knjiga se dobiva pri založništvu in v knjigarnah.

B. Skalicky: *»Kletarstvo«.* Splošna knjižnica (znanstvena in strokovna zbirka), št. IV. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani. 8°. Strani 192 + VIII s 85 ilustracijami. Cena broš. 60 Din, vezana 72 dinarjev.

Prepotrebna knjiga *»Kletarstvo«*, že dolgo in težko pričakovana je pravkar iz-

šla kot IV. zvezek znanstvene in strokovne zbirke Splošne knjižnice. Knjiga ima za avtorja znanega in izkušenega strokovnjaka, ravnatelja drž. kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, g. Bohuslava Skalicky, ki je v tem svojem spisu zbral v kolikor moč kratkih, a vzorno jasnih opisih rezultate najnovejših strokovnoznanstvenih raziskavanj in svojih dolgotrajnih dejanskih izkušenj kot praktičen strokovnjak in strokovni učitelj. Avtor podaja v tem delu vse v kletarsko stroko spadajoče pojave, začenši od trgatve preko kipeja, zorenja in šolanja vina, tja do uporabe vinskih ostankov in odpadkov in do pripravljanja buteljskih, specialnih vin. Vsporedno obravnava knjiga med drugim tudi ureditev in opremo vinskih klet, razpravlja nadalje o vinskih sestavinah, njih lastnostih in njih določitvi ter o vinskih napakah in boleznih. Kot dodatek sledi slednjič še sestavek o vinarskih zadrugah. Vse te razprave spremlja nazorno 85 lepih in jasnih ilustracij, med katerimi se poleg slik raznega kletarskega orodja in kletarskih naprav nahaja tudi nekaj tehničnih načrtov za zgradnjo vinskih hramov različnih dimenzij. Knjiga je opremljena direktno razkošno na vzornem finem papirju, na katerem se jasno odražajo čeden tisk in krasno uspele slike. Knjiga *»Kletarstvo«* bo izvrstno služila učbenikom za kmetijske strokovne šole in tečaje, a tudi kot svetovalec in vademekum za vse vinarske in kletarske interese, vinogradnike, vinske trgovce, gostilničarje itd. Prepričani smo, da si jo bo vsakdo temrajše nabavil in z veseljem vzel v roke, ker se posebno v celo platno okusno vezana izdaja prezentira kaj lično in stane vzlic bogati opremi in elegantni in solidni vezavi vprav neznatno ceno 72 dinarjev (broš. 60 Din). Knjiga se dobiva pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani.

Cenjeni tovariši in naročniki.

Leto gre h koncu, naročnino za list je dolžnih pa še nad 600 naročnikov, kar znaša po 20 Din 12.000 dinarjev, katere smo dolžni v tiskarni. Prosim, plačajte Vaše obveznosti, sicer bomo z novim letom list kratkoma ustavili, dolgove pa od Zadrug izterjali.

Upravištvo »Gostilničarja«.

Raznoterosti.

Koliko se je v Ljubljani leta 1923 prjač uvozilo. V litrih: ruma 37.112, špirta in žganja 83.638, vina v sodih 3.663.404 vina v steklenicah 48.665, piva 1.425.894. V prvem četrtletju 1924 pa, ruma 14.027, špirta in žganja 34.673, vina v sodih 895.665, vina v steklenicah 11.857, piva 148.215.

Državne trošarine. V založbi Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani je izšla te dni poljudna razprava o trošarinskih predpisih izpod peresa od-

ličnega strokovnjaka g. Maksa Kostanjevca, višjega finančnega svetnika v Ljubljani. Gospodu pisatelju se je v polni meri posrečilo izpolniti težko nalogo, da v poljudni obliki nudi vsakomur pojasnilo o zamotah trošarinskih predpisih, v ka-

terih je orijentacija tem težja, ker se postopoma izenačujejo. Posebno vrednost pa ima razprava v tem, da izčrpno pojasnjuje na eni strani pravice, na drugi strani pa dolžnosti, ki jih nalagajo strankam trošarinski predpisi. Knjiga, ki je za svoj

obseg in eminentno važnost za gospodarske kroge jako poceni — izvod velja le 10 dinarjev — se dobiva v vseh večjih knjigarnah ter pri založniku Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Inserirajte v „Gostilničarju“!

Vinarska zadruga
Ljutomerčan

r. z. z. o. z.

v Sv. Bolfenku pri Ljutomeru

je otvorila svojo

podružnico

v Ljubljani

Stara pot št. 9

poleg vojne bolnice

ter priporoča c. g. gostilničarjem svoja
zajamčeno pristna

Ljutomerska vina

po najnižjih cenah.

Raznovrstno rudninsko vodo

kakor:

Rogaški Tempel vrelec,
„ Styria vrelec,
„ Donati vrelec,
Radinski zdravilni vrelec,
Giesshübelsko slatino,
Karlovovarski Mlinski vrelec,
Gleichenberški Emin vrelec,
Franc Jožefovo grenko vodo,
Gubersko Srebernico

priporoča

A. Šarabon, Ljubljana.

Glavna zaloga rudninske vode in špeci-
rijska veletrgovina.

Ceniki na razpolago!

1886 Ustanovljeno leta 1886

GOSTILNIČARJI!

AKO HOCETE SAMI SEBI KORISTITI, OBRNITE SE NA
STOLARNO IN STRUGARNO V SODRAŽICI
KIER DOBITE RAZNOVRSTNE STOLE ZA GOSTILNE
IN KAVARNE, VRTNE STOLE KAKOR TUDI RAZNE
KUHINSKE PREDMETE IZ LESA PO TOVARNISKI CENI.
CENIKI NA RAZPOLAGO!

Jakob Zalaznik

pekarija, slaščičarna in
kavarna

Starl trg 21

se priporoča sl. občinstvu
posebno z dežele

na zajutr.

SODE

vseh velikosti za vino, zga-
nje, olje, med in mast, a
osobito izdelujem sode za
transportiranje vina, kakor
tudi za hrambo; vse solidna
in trpežna izdelava. — Na-
dalje sprejemam vsa v to
stroko spadajoča popravila
po najnižjih cenah.
Zaloga sodov ter sodarskega
lesa. Cene zmerne. Točna
postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trno-
vo, Kolezijska ulica števil. 18.

Tomaž Götz pivovarna in sladarna
v Mariboru

priporoča svoja splošno znana in priljubljena visokoodstotna
marčna in Bock piva v sodih in steklenicah
pod najugodnejšimi pogoji, franko katerokoli postaja v Sloveniji.

Delniška pivovarna Laško

priporoča svoje

**marčno
pivo**

**dvojno marčno
pivo**

**temno porter
pivo**

Veletrgovina z vinom in žganjem

LUDOVİK DEKLEVA

Ljubljana — Sp. Šiška

Celovška cesta št. 76

Trgovina z mešanim blagom

Mihael Vintar

Novomesto Ljubljanska c.

se priporoča cenj. gostilničarjem za nakup vsakovrstnega specerijskega blaga in vse vrste žganja: ruma, konjaka, likerja itd. Vedno na zalogo **emajlirana posoda** po jako nizki ceni. Za loga sira, salame, sardin, pastet in kumarc.

KAR NE VEŠ VPRAŠAJ

Univerzalni Informativni Biro

„ARGUS“

Knez Mihailova ul. 35. Tel. 6—25.

BEOGRAD

(Pasaž Akademije Nauka.)

Priporočamo p. n. gg. gostilničarjem in kayarnarjem tvrdko

JOSIP PETELINC

Sy. Petra nasip 7. **LJUBLJANA** Sy. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji Gritzner v vseh opre mah in vsi sistemi, podukšivanja in vezenja, krpanja (štopanja) perila brezplačno, istotam žlice za kavo, čaj, jedilno orodje, aluminijeve srebrne zajemalke, mlinčki za poper, svečniki, modno blago, toaletne potrebščine.

Nizka cena.

Pošilja po pošti.

Točna postrežba.

„Tribuna“ F. B. L.

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev

Sprejmo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

Ceniki se pošiljajo franko!

Utemeljeno 1908. god.

Utemeljeno 1908. god.

Hrvatska središnja vinara Zagreb

PODRUMI: Zagreb, Jaska, Križevci, Vršac, Belackva.

Najveće uzorne pivnice i skladište

odležanih vina iz sviju vinogorja Jugoslavije:

dalmatinsko, hrvatsko, srijemsko, banatsko, i ljutomerško vino.

Fina izbrana vina u buteljama iz vlastitih vinograda.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pri

TRNECZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepic
Spodnja Siška šte. 256
priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.
Telefon št. 262.

Zaloga stekla, porcelana in svetilk
Fr. Kollmann
v Ljubljani
dovoli gostilničarjem in kavararjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

A. Bajec
cvetlični salon
Pod Trančo 2
vrtnarja
Tržaška cesta 34
v Ljubljani.

NOVO!

Za izgotovitev vsakovrstnih ogledal in brušenih kozarcev, kakor tudi za nanovo obložitev že zamazanih ogledal se priporoča

„OGLEDALO“, d. z o. z.
LJUBLJANA - ŠIŠKA, Kolodvorska c. 150

POZOR!

Vinska trgovina Ant. Müllerja v Domžalah
priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, hrvatskih in štajerskih vinskih gorc ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah. Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici.

ZALOGO VINA
izvrstnega, dolenskega, hrvatskega in banaškega priporoča tovarišem gostilničarjem
FRANC KURALT
gostilničar v Kranju.

Posredovalnica za službe
gostilničarske zadrage v Ljubljani
Gospodarska cesta šte. 16
posreduje brezplačno za vse službo iščooe
: v gostilničarskem obrtu :
Gospodarji iz Ljubljane plačajo 25 p. z dežele 1 Din.
Tovariši gostilničarji! Poslužujte se te ugodne prilike!

ZAMAŠKE
vseh vrst
od d a j a
Ljubljanska industrija probkovih zamaškov
JELACIN & KOMP.
LJUBLJANA.

AUGUST AGNOLA
LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA NAMIZJA ZA GOSTILNE, HOTELE IN KAVARNE

Denite v juho in prikuhe krepčilo hrane

Juhan

imate iz preprostih jedil izvrstne, zdrave in redilne hrane.

Slivovko tropinovec rum
cognac-medicinal
razne fine likerje
:: ter vsakovrstno kolonijalno blago priporoča tvrdka ::

Gregorc & Verlič
Ljubljana, Cesta na Gorenjsko žel. 7.

Z vrmi v špecerijško in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst nam znimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje tvrdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.
Volepražarna za kavo z električnim obratom. Zaloga mineralnih vod.

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani
(Spodnja Siška)
priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvozno pivo v sodčkih in steklenicah.
Dobé se tudi tropine in sladno olme, ki so kot živinska krma zelo priporočljive.

A. & E. Skabernè

Mestni trg 10. **LJUBLJANA** Mestni trg 10.

Manufakturna veletrgovina.

Posebni oddelek za pletenine, trikotaže in perilo.

Opreme za hotele, gostilne, prenočišča, vile, kopališča, in sicer vse posteljno perilo kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile. — Različni beli in barvasti namizni prtli, brisače itd. — Velika izbira preprog in zastorov na kose in metre. — Vsakovrstno platneno in volneno tapetniško blago za prevleke divanov, stolov, kočij in omnibusov. — Platno za rolete in verande itd.

Crno in modno sukno v najnovejših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimske suknje. — Različno sukneno, volneno in svileni blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje perilno blago za bluže, predpasnike in domače obleke. — Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste. — Razna podloga za damske in moške obleke itd. itd. — Velika izbira svilenih in volnenih šalov in robcev.

Perilo za dame in gospode, izdelano iz najfinejšega šifona, batista in cefirja. Otroško perilo za dečke, deklice in dojenčke. Predpasniki iz kretona in klota, bluže iz svile in etamina. Največja izbira florastih volnenih in svilenih nogavic, dokolenic in gamaš. Patentne nogavice vseh velikosti, vsakovrstne triko in glave rokavice za dame in gospode, ovratniki in kravate. Razne majice, sviterji, športno perilo, kopalne obleke itd.

Solidna in točna postrežba.